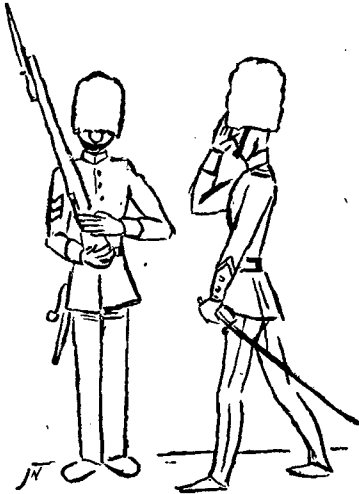

מ ש מ ע ת י ק ר ב

מקימים אותן כיאות התוצאות הן: — כושר פעולה מדי — ובמאמץ מינימלי.

ושוב נוכל לראות, כי כשם שהמשטר „הצרימור” ניאלי, הטכסי, מטפל ביחסים שבין חייל לחייל ושבין חייל לרכוש הצבאי — הרי גם משטר־ונוהג של שדה־הקרב כך. אולם שונה הוא המשטר והנוהג „טכסי” בכך כי הדגש עובר בו אל יחסי חייל לחייל מבחינת שיתוף הפעולה של הצות וקיום משטר כזה אשר יודא תגובה מיידית במאמץ קל, תוך ניצול מחסה והסתר העשויים להקטין פגיעות לאש האויב;

משטר ונוהג טכסי

משטר, הכולל את כל העשוי לקיים, בתוך המולת הקרב ומבוכתו, סדר־מבוקר ותגובה מיידית ונכונה לביצוע הפגיעה באויב.

במידה שנוכל להגיד על כל אלה ש„הם נעשים כתגובה מותנית” או „שהם בדם” — באותה מידה יהיה בהם כדי להקל על המפקד את השליטה בגייסו־תיו. לכן, הפעלת מלוא־משקלה של החוקה־הצבאית בכדי למנוע ירידה ברמת משטר־מבצעי כזה, היא יותר בבחינת „מחשבה חוסכת זיעה ודם” מאשר בגדר של „זיעה חוסכת דם” בלבד.

מרבית הפעולות הנשנות־וחוזרות של פרט, צות ויחידה הפכות, במשך הזמן, לנוהג, וזאת עדי־כדי־כך, שהמאפיין אותן בשפת־הדיבור הביטוי: „הדבר נע” שה כתגובה־מותנית”, או „הוא עושה זאת כמתוך טבע־שני”, או „זה אצלו בדם”; וכד’, במלים אחרות — פעולות חוזרות־נשנות נעשות למשטר־חיים מסוים; או, בשפתנו — למשמעת.

בסקרנו את הוראות משטר־ונוהג נראה שהן עוסקות בפעולות חוזרות־ונשנות — וכדרך זו ביחסים שבין חייל לחייל ובגישה של חייל אל רכוש ציבורי העומד לרשותו. לא במקרה הגענו לידי גיבוש „משטר ונוהג”, הקובע מערכת פעולות חוזרות ונשנות, אשר הוטבעה בהן מטבע של אחדות; שכן חשובה לצבא האחדות — בכדי שמובטח יהיה שכל חייל וחייל, אשר ימצא, לא יעמוד בפני הצורך ללמוד דברים חדשים ונוהג חדש, ויוכל „להרגיש עצמו בבית”. מוצדקת היא ההדגשה הרבה שמדגישים דבר זה, ומוצדקת הפעלת מלוא־משקלם של החוק הצבאי והחינוך הצבאי בכדי שאמנם יושגו הישגים יפים, בני־ממש ונראים־לעין. כחיי הצבא רגילים אנו לומר שחפצים הננו להגיע לכך כי הצורה הנאה, ההופעה החיצונית הנאותה, תהא לבבואה נאמנה לערכו של הצבא שבו אנחנו משרתים. עד כאן — הנוגע למשטר־ונוהג, שהוא משטר־ונוהג טכסי.

האין זה דבר מתויב־המצאיות שאותו משקל עצמו — ושמא אף משקל גדול ממנו — ניחס לביסוס משטר־ונוהג של שדה־הקרב, של הלחימה? כולנו למדנו מהעבר שאם לא נבסס את המשטר־ונוהג של קרב בעודנו בעת־רגיעה — כי אז יחסר הוא לנו בשעת לחימה. חסרון זה יעלה או בקרבנות חיגם — ובמשך התאקלמות־וחיסון ארוך, בו תחלש בינתים מידת־הכוננות שלנו. אמנם, יישומו בפועל של משטר־ונוהג כזה דבר קשה הנו, כי אין זה קל „לביים” תנאי קרב — אך הדבר יקל עלינו משהו אם נראה, שאף בלחימה ישנן הרבה פעולות חוזרות־ונשנות (נוסף על תרגילי־קרב ונוהלי־קרב) ושבים

אם לא נבסס את המשטר־והנוהג של שדה הקרב בעת רגיעה —
כי אז יחסר הוא לנו בשעת לחימה.

זעה חוסכת דם
מחשבה תחסוך זעה ודם

תנועה בהסתר, כאשר התנועה הכרחית, — הריהם חובותיו של כל מפקד וכל חייל.

תנועה לא הכרחית, ושימוש גרוע במחסה — הם פשע. כי אלה, כאמור, ימשכו את אש האויב ויספקו לו נתוני-מודיעין. שימוש רע במחסה על ידי איש אחד יגלה את היתר. על כן יש להקפיד הקפדה-עילאית על התנועה בשטחים הקדמיים.

נטרול תכליתיותה של אש האויב אף היא ענין למשטר שדה-הקרב. קשה להתגבר על הנטיה ה-טבעית להצטופף, שהיא תכונת העדר. בל יכון מצב בו אנשיך מצטופפים בשדה כבאולם-קולנוע, או בשעת ריקוד ההורה, ואפילו יהיה זה בשטח "מת", ואפילו יהיו הכל "בטוחים" שהאויב אינו רואה אותם. תמיד ישנה סכנה שמטח-יריות בלתי-צפוי יפגע בהם. לא תמיד יהיה בודד מטרה כדאית; אולם אין מטרה כדאית יותר מאשר קבוצת-פקודות. על כן משמעות-שבילים היא הכרח. רק נטיה לעצלות — היא המשבשת את משמעת-השבילים, ויש לעקור נטיה זו. אם יתהוו שבילים — יגלה אותם תצלום-אוויר עד מהרה; ואם תמצא באותו מקום זמן מספיק — הרי תשלם על העצלות בקרבנות מקרב אנשיך. במצבים בהם אי-אפשר להמנע מעשית שבילים, יש לטשטשם עד כמה-שאפשר באופן שלא יאפשרו לאויב לאכזן את מקומך.

התחפרות. קיים רק טיפוס אחד של שוחת-נשק שממנה נלחמים. ודא כי אנשיך יחפרו את שוחת-הנשק הנכונה, ושיוכלו להשתמש, בפעלם מתוכה, בכל כלי-הנשק בדיקנות ולפי התכונות המיוחדות לכל אחד מהם. את האדמה החולית שנחפרה מתוך השוחה יש לשאת למקום נסתר, או להשתמש בה

תצפית הקפית — גם כשהיחידה עיפה ביותר

רבים ומגוונים הם נושאו של המשטר-ונוהג המבצעי, והם עשויים להשתנות בהתאם ליעודה של היחידה ונסיגה-בקרוב. נציין אחדים מהם.

נשק. את כלי-הנשק יש לשמור במצב יעילות גבוה ביותר, תוך כוונות להפעלה מידית — ויהא זה מצב צרות, או מנוחה, או אף שינה. הדבר מחייב טיפול וביקורת מתמידים, ותפעול מדוקדק כפי שיִדָּרש בשעת המבחן; שהרי נאמר: "כשם שאתה מתאמן — כן אתה נלחם". לא ימוש כלי-הנשק מידך, או בל תמוש אתה מכלי נשקך.

תחמושת (שמא מוצאים אותה, פזורה ועיריפה ועירי-שם, בחצר-המחנה שלך?). היא רגישה להש-פעות אקלים, כגון תנאי חום, קור ורטובות קיצוניים, וכן לאבק, יש לה נטיה להתלכלך; ואם פותחים ארגז חתום — היא עלולה להזדהם; ועוד בה תכונות ו"חולשות" המחייבות שמירה קפדנית עליה.

חגור וציוד. גם לאלה יש נטיה להתלכלך, וכן להשבר — ובמקרים רבים אף ללכת-לאיבוד; והלא בשעת הצורך מורגש-מאוד יהיה חסרונם של אביז-רים אלה. לפעמים קובעים חגור וציוד את משך לחימתו של החייל ואת האפשרות לגביו להתקיים בתנאים אנושיים בשדה הקרב. מצויים תמיד קשיי אספקה, אחסנה והעברה. והרי "נטיות" אלו של כלי-הציוד להתלכלך להנוק וכיו"ב — רק פרי רשלנותו של הפרט הנן.

תצפית. רמה גבוהה של כשרון-תצפית הכרחית תמיד לאבטחה אישית של כל פרט. וזאת לזכור: — ככל שגדלה העיפות כן קטנה ערבות התצפית. רמת המשמעת של יחידה ניכרת שעה שהיא סובלת מעיפות רבה; מחובתו של מפקד — ויהיה עיף כאשר יהיה — שלא להרשות לעולם כי משמעת יחידתו תחלש. לכן, מרגע שנמצאת היחידה מחוץ לשטח הבסיס — חלה על כל פרט ופרט בה חובת התצפית לכל-עבר. כך תשיג היחידה תצפית היקפית, אשר תבטיח אותה מפני כל הפתעה — והרי ההפתעה תבוא מהאגף ומהעורף. ללא משטר חמור תזונה התצפית; וללא תצפית תופקר היחידה, ותנגף. אך תצפית היקפית זו אין היא אלא רק מחצית המלאכה, והחצי הקל שבה. כי בוחן חמור וקשה יותר הריהי מניעת תצפית מהאויב, ואף דבר זה ענין של משטר-שדה-הקרב הנו. בעקבות תצפית באה אש, ומספיקה התגלותו של חייל נחשל אחד, בכדי שהפלוגה כולה תחשף למכת-אש, ובעקבותיה — להסתערות. מש-מעת שבילים, הסואה, הסתרת עשן-העישון ועשן-הבישול, איסור תנועה, כאשר אין בה הכרח, והטלת

בשביל ביום שוחת־דָּמָה. נכון אמנם שדבר זה גוזל זמן ומצריך עבודה רבה; אבל הוא חוסך חיי אנשים. טיפול ברכב. רכב ודאי שדבר טוב הוא, ומסייע למהירות — אך הוא דורש טיפול מתמיד, פן יאכזב. כדי שיחידה תפיק מלוא־התועלת הימנו, הכרחית גם משמעת־שיירות קפדנית, בכל מצב של תנועה ורגיעה.

כוננות וערנות. קשה לדרוש מאיש כוננות וערנות למשך כל היממה, אולם אם יקבעו מועדים ל"מצבי הכן", ותורנויות־"הכן" ביתר הזמן, ניתן לקוות כי כוננות היחידה לא תרד מהרמה הדרושה.

* * *

רגלים, מימיות ומשמעת־מים, כלי אוכל ובישול — ואפשר עוד להרחיב ולהרחיב. נחזור־נא אל השטח המבצעי. נושאים כגון צעדה בשדה־הקרב, המנעות מתנועה בשבילים ובכבישים — מן־הראוי שיוקד עליהם גם בשעת רגיעה. בשדה־הקרב נמנע מלהצטופף; מן הראוי, איפוא, שנשמור על קיום רוחים גם בשעת רגיעה. בשדה־הקרב נתפוש עמדה במהירות הבזק; אל־נא נתרשל בזאת, איפוא, בשעת האימון. בשדה־הקרב יש לכל מבצע סכום, שלפיו מכונים את אימון היחידה. נעשה זאת בשעת האימון. בשדה־הקרב נחפש תמיד מחסה ומסתור; למה, איפוא, נעמוד בשעת האימון על כל גבעה גבוהה ותחת כל עץ רענן? בשדה־

שימוש רע במחסה
ע"י איש אחד...

הקרב קודמת השגת האפקט של האש לתפישת מחסה; מדוע, על כן, לא ננהוג כך בתוך האימון? בשעת מלחמה נעשה הכל כדי למנוע ידיעות מהאויב, למה נזנח בטחון־שדה בעת־רגיעה? ועוד ועוד, כיוצא־בזה ובדומה לג"ל. נסיון עשיר כזה יכול כל מפקד לרכו ולפרסם כפקודות־משטר־ונוהג ל־יחידתו — ואשר יפשע בהן יעבור בכך עבירה ככל עבירה אחרת.

רובו של "משטר־ונוהג של שדה־הקרב" מורכב מ"קטנות" יום־הלחימה, אם נזניח אותן — זנחנו את היעדים. הנקודות המעטות־מני־רבות שנוכרו כאן לא באו אלא להסביר את הנושא. לא הרחבנו את הדיבור כי רצינו להמנע מלהפוך בעיות אלו לחומר־להרצאות. כאן המעשה העיקרי. ראה, הוזהרת! ש.ח.ל.

בעצם, נושא הנוהג־בשדה כולו צריך להכלל במושג של "משטר־ונוהג לקרב" — החל מנוהג תפישת מוצב, והנוהג בתוך המוצב, ועד לפעולה מידית במקרה של התקלות־פתע. במעגל־נושאים זה כלולים ענינים חיוניים כמו "היכון לקרב", "היכון לתנועה", ביקורות ודיווח, "החלפה־בקו", "העברה־מפיקוד־לפיקוד", תנועה אל שטח־כינוס וממנו, תנועה אל שטח־היערכות ותפישתו, מבנים לתנועה ומבנים להסתערות, ועוד ועוד כיוצא־בזה.

ישנם גם נושאים פחות "אביריים" אולם לא פחות חשובים. חשיבותם נובעת מזה שאם יזנחו — אפשר יהיה להפסיד קרב גם ללא לחימה. נושאים אלה כלולים בפרק ה"טיפול באנשים", וענינם — רחצה, גילוח, בתי־כסא ומשתנות, גרבים וכביסה, נעלים,